

DIRECTOR:
Dr. ALEXANDRU RUSU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TARNAVA MICĂ

INSERATE:
Un șir garmond: 5 Lei. La
publicări repetate după
:: :: învoială. :: ::

Unitatea

REDACTOR RESPONSABIL:
Dr. AUGUSTIN POPA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . . 150 Lei
Pe 6 luni . . . . 75 Lei
Pe 3 luni . . . . 40 Lei
Pentru America 2 Dolari.
Numărul 3 Lei

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

Momente.

Bucuriile, pe cari ni-le îmbie sărbătoarea Nașterii Domnului isvoresc din acea dumnezească înfrățire a Ceriului cu pământul, de pe urma căreia Cuvântul, a doua persoană din sfânta Treime, îmbracă forma omenească a Mântuitorului, născut în Bethleemul Iudeei. Intreagă strălucirea dumnezeirii și toată mărirea necuprinsă a sfințelor lăcașuri cerești se înfrățeste în această mărită sărbătoare cu natura noastră omenească, simbolizată prin copilul Fecioarei Maria, anunțându-se lumii întregi vestea atât de mângâitoare, că a sosit plinirea vremii, că ceriurile au rourat pe cel drept, și că prin această rouă cerească se deschide și pentru noi poarta fericirii dorite. Este pacea sufletelor împăcate, cari smerite aleargă spre peștera sfântă și îngenunchiate în fața dumnezeescului sol al dragostei, cântă alături de ingerii Domnului: „Mărire întru cele sus Dumnezeu și pe pământ pace, între oamenii de bunăvoință“.

* * *

De altfel întreg Anul sfânt, care se va închide acum la Crăciun, a fost pentru toată lumea creștină o continuă solie de mărire și pace. Și dacă acum în preajma închiderii porților sfinte a celor 4 bazine jubilar, sf. Părinte a putut să releve — în Consistorul secret de pe urmă — cu deosebită bucurie mărirea cu adevărat înălțătoare ce s'a adus prin el lui Dumnezeu, el a finit să insiste în aceeași vreme și asupra păcii nespuse ce s'a revărsat printr'ânsul asupra lumii întregi. Zeci și sute de mii au alergat în acest an, cu adevărat din toate părțile lumii, spre a participa la mărirea dumnezeiești ale Romei, revenind la vetrele lor ca tot atâția crainici însuflețiți ai păcii divine, care s'a sălășluit în sufletul lor. Așa că bilanțul, pe care-l face sf. Părinte, este din cele mai mângâitoare, contribuind în cea mai deplină măsură la sporierea bucuriilor de Crăciun ale întregii biserici catolice.

* * *

Crăciunul de acum a adus însă și bisericii noastre române unite o bucurie particulară. Este faptul, că un ultim consiliu de miniștri, ținut Duminecă la 20 Decembrie, a decis aprobarea proiectului de concordat, însărcinând pe d. ministru Pennescu de lângă Vatican să semneze în numele guvernului român acordul ce s'a încheiat. Nu cunoaștem încă amănuntele acestui acord, dar ele nu pot fi decât spre binele bisericii, în numele căreia încredințării sfântului Părinte al Romei nu vor semna desigur decât lucruri menite a promova mărirea lui Dumnezeu și a sfințelor sale biserici. Amărăciunea, pe care ne-a trezit-o în inimi o întreagă serie de dispoziții supărătoare ale noului regim al cultelor, se compensează deci, măcar pe moment, prin această mângâitoare solie de bine.

□ □

Gânduri de Crăciun

de Dr. Ioan Bălan, canonic mitropolitan.

De ziua nașterii Domnului, care a adus întregii omeniri cea mai mare bucurie, toată lumea se apropie de peștera din Betlehem. Se apropie ceice fac din Isus un izvor de câștig, și, în această zi, urcă gama și tremură glasul, ca și câștigul lor să fie mai mare. Se apropie fariseii, cari persecută pe Isus, dorind să desființeze opera lui, și, de Crăciun, dau și ei chipuri sfinte, publică articole și versuri, în cari nu cred ceice le scriu. Condițiile, între cari s'a născut și a trăit Fiul Mariei, arată limpede, că nici unii, nici alții, nu au ce căuta la Pruncul din iesle, căci El nu a venit în lume ca să îplinească dorurile lor și cu oamenii de tagma lor nu a căutat să se împrietenească niciodată.

Când a voit Dumnezeu să pregătească mântuirea neamului omenesc, nu a ales un popor viteaz, dătător de legi bune și administrator escelent, cum au fost Romanii, ci pe cel mai laș, mai lenș și mai nerecunoscător popor din lume, pe Jidovi. Fără să fi avut ei vre-un merit, care să-l predisună pe Dumnezeu pentru această alegere, și fără să se fi făcut vrednici de ea mai târziu, aceasta îi umple de o îngâmfare nebună, de-și pierd capul chiar cărturarii și preoții, nu numai poporul de rând. Mesia, pe care îl doresc ei, nu mai trebuie să-i scape de păcate — izvorul nefericirii; rolul lui nu e de îndrumător energetic pe calea sigură a adevăratei fericiri. El trebuie să cânte unison cu puternicii zilei, laudând poporul pentru pompa bisericii din Ierusalim, și întărindu-l în ambiția neîntemeiată de viitor stăpân al lumii, la picioarele căruia să se tărăie chiar mândrii Romani.

Orbiți de acest ideal iluzoriu, cărturarii de pe vremea lui Hristos nu mai studiază Legea și Profeții, cari îi amenințau pentru faptele lor; ci-și bat capul cu nimicuri de răs: dacă perforzi litera a cincina din cuvântul prim al Facerii până ce dai de sul, prin ce litere treci cu acul? Preoții, nenorociții preoți ai lui Israil din aceste zile, pe cari ultimul profet îi ia așa de aspru, nu mai păzesc știința sfântă, ci-și închid ochii, când văd că fariseii înghit cămila, însă strecoară țânțarul. Iar profeții, ei au fost puțini și rari, și cât ce și-au început slujba, au fost prinși și omorâți în Capitala țării, în văzul tuturor, ca să le treacă pofta celorce au curajul să biciuiască vițiile puternicilor zilei!

*

În o astfel de atmosferă greoaie se prezintă în lume Isus, având menirea de mântuitor al întregului neam omenesc. Isus vine cu o concepție clară și bine precizată, care nu ține

cont de nimeni, nici în dreapta, nici în stânga, ci merge pe drumul său, fără nici o șovăire. Deși Dumnezeu adevărat, nimic nu-și aduce din podoabele externe, cari ar putea să-l impună omenirii. Ii lipsește o gardă de îngeri, care să-L arate, că e Dumnezeu. Cu toate că toată lumea a fost făcută printr'Isus, ca Fiul lui Dumnezeu întrupat nu are nici măcar atâta loc, ca să aibă pe ce-și pleca capul. S'a născut în condiții mai sărăcicioase decât oricare copil, pe care-l știm noi; și a trăit în așa mare lipsă, încât s'a lăsat să fie ajutat de oamenii iubitori de Dumnezeu. Fețele strălucitoare de traiu bun ale preoților jidovești, cari aveau ca țel principal prietenia cu puternicii tuturor zi-lelor, și la schimbarea de guvern, cotind ușor conștiința, se aranjau de minune cu toată lumea, nu au fost în stare să-L ademenească nici măcar în gând.

Evident, că un astfel de caracter impune. Și Isus, care mai avea și puterea minunilor, din zi în zi avea tot mai multă trecere în fața poporului, încât puternicii zilei au văzut, cum le fuge terenul de sub picioare. Orbia cărturarilor și a fariseilor, cari n'au înțeles, că Isus, n'are de gând să facă organizație politică, a mers până acolo, încât au omorât pe propriul lor Mântuitor, atrăgând blestemul Cerului asupra întregului neam până la capătul lumii.

*

Istoria lui Isus e și istoria celorce urmează cu credință învățătura Lui, doar El a zis, când era între oameni: „Nu este sluga mai mare decât domnul său. De m'au prigonit pe mine, și pe voi vă vor prigoni“ (Io 15, 20). În cursul veacurilor, Dumnezeu arată biserica sa, din multele biserici cari se fălesc cu numele lui, prin anumite semne caracteristice. Sunt pe deplin convins, că de am avea un mare scriitor dogmatic, care să facă o apologetică pentru zilele de azi, ar trebui să adaugă nota a cincina: persecutată.

Avem această notă și în biserica română unită. Ni-se iau cu forța școlile, clădite și întreținute cu multă trudă și jertfă. În locul învățătorului, crescut la adăpostul bisericii și condus pe căile moralei creștine, vine învățător, care nu mai vrea să știe de preot, uneori chiar nici de Dumnezeu; care ori nu merge, ori merge foarte rar la biserică, unde nu știu căși învățători mai duc pe elevi. Mă tem, că îndată ce vor ști ceva franțuzește, și între învățătorii noștri se vor găsi destui, cari vor lua pildă dela învățătorii statului din Franța, în mare număr comuniști, cărora li-se datorește starea de azi cu francul căzut vertiginos și cu populația scăzută pe zi ce merge. — Cruțările episcopului Petru Pavel Aaron pentru „sărăcuții

lui" clerici, ale lui Șuluț și ale lui Vancea au fost luate, și în schimbul lor nu ni-s'a dat nimic. La reforma agrară, parohii vechi de ale noastre nu primesc întregirea în vecini; iar alte parohii, mai îndepărtate, sunt privilegiate, și primesc toată cota. Ce să mai zicem de exproprierea de ale pământurilor noastre pentru scopurile altei biserici, ori chiar de a intravilanului bisericesc?

E dureros, ca în țara noastră se fac tot mai multe acte nesocotite, tot mai multe abateri dela căile învățării lui Hristos. Acestea ne lovesc și pe noi, și ne dor, însă nu ne descurajează, căci cu cât vom fi mai săraci și mai persecutați, cu atât vom fi apostoli mai devotați. E dureros, că din Franța nu se aduce cultura ei de veacuri, ci sbuciumările deceniilor din urmă, cari nu merg în tradiția veche, și pe cari nu-le aprobă gânditorii cei mari ai Franței, cari tot mai mult dau spre dreapta.

Avem însă bune indicii, că și la noi începe lumea a-și da seama, că numai preceptele Celui Născut în peșteră sunt în stare să ne scoată din toropeala, în care am ajuns, și să ne ridice la rangul de o pavază conștie a creștinătății la porțile Orientului.

Concordatul a fost semnat. Sub titlul acesta, gazetele de Luni ale capitalei publică următorul comunicat vrednic de-a fi reținut în întregime:

Membrii guvernului s'au întrunit Duminecă la orele 9 dim. întrun consiliu de miniștri sub președinția d-lui Ionel Brătianu.

D. Al. Lapedatu, ministrul cultelor, a făcut o expunere a tratativelor duse cu Vaticanul pentru încheierea Concordatului. D. Lapedatu a arătat că tratativele au fost încheiate și că punctul de vedere al României a fost admis.

Guvernul a dat autorizație dlui Penescu, ministrul României pe lângă Vatican, să semneze Concordatul.

Cetiți și răspândiți: „UNIREA“.

Cuvinte arhieresti.

— Din pastoralele de Crăciun ale arhierilor bisericii noastre. —

I.

Din pastorală dela Blaj.

... Cu durere trebuie să mărturisim, Iubiți credincioși, că *pacea, pentru care „Împăratul cerurilor... pe pământ s'a arătat și cu oamenii a petrecut“, nu este.* Mulțumirea sufletească, după care însetăm cu toții, nu o gustăm; iar bună învoirea între oameni nu s'a sălășluit încă pe pământ.

Pricina la toate acestea este, pentru că noi nu căutăm pacea și mulțumirea sufletească acolo, unde ele nu sunt; iară buna învoire lipsește dintre oameni, pentru că lipsește în ei iubirea deaproapelui, luându-i locul desordnata, nesăbuită iubire de sine însuș.

Ne lipsește pacea și mulțumirea sufletească. Căci deși umblăm cu toții, cu mic cu mare, dela leagăn și până la groapă, după bine, după fericire, după deplină mulțumire; totuși nu le aflăm nicăiri și niciodată pe acest pământ... Dumnezeu e binele, pe care îl căutăm în toate doririle și sbuciumările noastre. El singur este binele fără margini, după care însetează sufletul omenesc.

Această neliniște și nemulțumire a sufletului omenesc de pe acest pământ, o spune fericitul Augustin în Mărturisirile sale când zice: Ne-ai făcut pe noi pentru Tine, Doamne, și neastâmpărat, neliniștit, este sufletul nostru, până nu se va odihni în Tine.

Nu este bună învoire între oameni, pentru că fiecare caută ale sale și nime ale lui Hristos. Toți se iubesc pe sine și a pierit dragostea față de deaproapele. Toți s'au abătut, împreună netrebnici s'au făcut. Nu este celce face bunătate, nu este până la unul.

Din această iubire prea mare față de sine însuș, urmează toate neînțelegerile, toate certele, toate crimele...

*

Iubiți credincioși! Nu este pace, nu este

mulțumire în sufletele noastre, pentru că *nu căutăm pacea și fericirea acolo unde sunt, ci acolo unde nu sunt.* Nu le căutăm la locul lor. Și, voi știți bine, din experiență, din pățanie, că orice lucru, care nu e la locul său, nu se potrivește, nu e așezat, nu e liniștit.

Pacea și fericirea sufletească și buna învoire între oameni va fi numai atunci, când noi nu ne vom căuta, în faptele noastre, pe noi înșine, ci *vom căuta în toate lucrurile noastre pe Dumnezeu și voia Lui.* Nu vom putea urma viața Domnului Hristos, nu vom putea avea pacea Lui, pe care ni-a lăsat-o nouă, dacă nu vom muri împreună cu El, dacă nu vom omori, în noi, pe omul cel vechiu, pe omul-animal. „Fie voia Ta“, ci nu voia mea, zicem în „Tatăl nostru“, fără să facem ceeace zicem. În Doxologie apoi adaugem: „Doamne“, în neliniștea, în nemulțumirea și în mahnirea sufletului meu, „la tine am scăpat, învață-mă să fac voia Ta, că tu ești Dumnezeu meu“. În El să ne punem toate doririle noastre. În brațele Lui părintești să ne lăsăm cu deplină încredere, căci doar fi zicem Tată: „Tatăl nostru“, și pe noi ne mărturisim de fiii Lui, și: „Toată viața noastră lui Hristos Dumnezeu să o dăm“.

Dacă în faptele noastre nu vom căuta voia noastră, ci voia lui Dumnezeu, nu vom umbla pe toate căile, iertate și neiertate, după averi, ci ne vom mulțumi cu ceeace avem și cu ce ne va da Dumnezeu, făcându-ne datoria. Nici nu vom desnădăjdi în nenorocirile noastre, știind că: Domnul a dat și Domnul a luat. Vom fi mulțumiți cu situația, în care ne aflăm: învățați ori neînvățați, cu vază mare, ori fără ea, mai mari ori mai mici, știind că aceasta este voia Domnului. Nu vom fi sumeți față de alții, ci ne vom purta cu toți semenii noștri ca cu frații noștri, ca fii unuia și acelaș Părinte.

Când în faptele noastre nu ne vom căuta pe noi și voința noastră, ci vom căuta pe Dum-

□ □ Foiața „Unirii“ □ □

Spre Bethleem.

— Schiță de Crăciun. —

La anul 747 ab Urbe condita, puternicul imperiu roman își ajunsese culmea strălucirii. Legionile își purtau victorioase acvilele din munți în mări și peste deșerturile nisipoase. Cei umili erau primiți ca prietini, iar barbarii cerbicoși erau târâți spre eterna cetate în lanțuri și din capitoliu se vestea lumea întregi ridicarea unui nou templu zeului Mars.

Roma strălucea în aur și orgii. Și deasupra acestor străluciri nesfârșite, împăratul Caesar August veghea ca un stăpân atotputernic.

În dorul lui de-a cunoaște numărul populației, porunca conscrierii se răspândește pe întreg teritoriul vastului imperiu. Bătrâni cu tineri, femei și copii, își părăsesc atunci cuiburile calde și luându-și toiagul pribegiei porniră la drum cu zor, să împlinescă, fără preget, porunca dată de Cesarul.

Era porunca Romei, de care se cutremura o lume. Și în timp ce August zimbea, plimbându-și privirea superbă peste patricianii cari închinău din cupele aurite, — zicându-i „Ave Caesar!“ —... departe de Roma, pe drumul Bethleemului, înainta un drumeț bătrân cu pas domolit. În urma lui pășea liniștit un asin, care purta în spate o tină femeie.

Era'n amurg. Ultimele raze de soare, cari străluceau pe drumul pietruit dispărură grăbite și dinspre munții Sionului începu să adie, rece, un vânt ascuțit. Aspectul iernii se vedea pretutindeni, doar pădurile de olivi de mai stăruiau încă nepăsătoare, răspândindu-și din belșug în aerul rece, mirosul plăcut. Dela o vreme drumețul se opri. I-și trecu mâna tremurătoare peste fruntea asudată și după ce privi în treacăt spre dealul Mar-Eli, la care năzuiau, se întoarse spre femeia ce ședea tăcută pe asin și îi zise:

— Aerul serii e rece Maria și pân' la Bethleem ne va cuprinde întunecul nopții.

— E Dumnezeu cu noi, Iosif!.. Să ne lăsăm dar în voia lui sfântă — îi răspunse tinăra femeie, ridicându-și o clipă ochii frumoși spre cerul senin.

Drumețul înclină din cap tăcut și netezind de câteva ori animalul pe gât, plecă înainte. Peste puțină vreme începură să urce la deal. Umbrele serii coborau grăbite, întinzându-și treptat vălul cenușiu peste întinsul cufundat în tăcere. Din când în când, câte-o pasere, ce-și căuta culcușul, sbura pe deasupra țipând, apoi sgomotul se pierdea iarăși, ca un foșnet ușor de aripi. Și prin liniștea mută, ce stăpânea peste întinderi, nu se auzia decât răsuflul animalului obosit.

Ajunși în vârful dealului Mar-Eli, asinul se opri instinctiv. Drumețul oftă de câteva ori ușurat, apoi își aținti, prin semiîntunecul creșcând, privirea scrutătoare înainte. Și în timp

ce buzele lui rostiră încet o rugăciune, își netezi animalul pe tâmpie, apoi o porniră cu pas grăbit înainte.

Bethleemul se întindea în vale, încovoindu-și zidurile albe sub creasta pleșuvă a muntelui Gedor. Drumețul urmat de asin trecu pe lângă stâlpul de piatră ce însemna mormântul Rachilei și la fiecare pas înaintat, deslușea tot mai lămurit un sgomot surd ce străbătea dinspre oraș. În restimpuri întâlnea în cale animale încărcate cu poveri și cete de oameni, cari se mișcau nerăbdători. Prin mulțimea deasă înainta acum încet și dela o vreme trebui să se oprească. În apropierea orașului aglomerația era atât de mare, încât nu putea să mai facă un singur pas înainte.

De pretutindeni se auzia țipet de femei și plâns de copii, amestecându-se cu glasuri agitate de bărbați și sbierat de animaie.

Drumețul deveni îngrijat. Ce va fi oare, dacă orașul e tixit de lume?... Unde se va odihni Maria?... Muncit de gânduri, începu să-și poarte privirea în jur și, la câțiva pași înainte, observă silueta unui bărbat. Liniștea și nepăsarea acestuia i-l făcură să creadă, că este din Bethleem. Drumețul se apropie de strein și, atingându-l ușor cu mâna, îi zise:

— Pace casei tale prietene!... dar ești bun să-mi talmăcești pricina acestei îmbulzeli?!

Străinul își ridică spre drumeț privirea încruntată, dar văzând fața impunătoare și finuta

„Dumnezeu și voința Lui, atunci, și numai atunci, vom avea pacea și mulțumirea sufletească, numai atunci va fi pe pământ pace și între oameni bunăînvoire...”

De încheiere I. Preasfinția Sa împărtășește tuturor credincioșilor săi binecuvântarea apostolică, trimisă din partea Preafericitului părinte al Romei Papa Pius al XI-lea.

II.

Din pastorala eparhiei gherlane.

...Deasupra ieslei din Bethleem, în care pentru mântuirea noastră bine a voit a se așeza Fiul lui Dumnezeu făcut om, s'a rostit cuvântul Evangheliei cerești: *pe pământ pace*. Buna-vestirea însetată de veacuri, la plinirea vremii, s'a adus neamului omenesc prin cuvântul ingerului îndreptat păstorilor: „Nu vă temeți, iată vestesc vouă bucurie mare, care va fi la tot norodul, că s'a născut vouă astăzi Mântuitor, care este Hristos Domnul” (Luca 2, 10—1).

„Hristos se naște, să-l mărim, Hristos din ceruri, să-l întimpinăm”. Să-l primim. Să-i ascultăm glasul și să-l urmăm. Căci „câți l-au primit pe Dânsul, le-a dat lor putere ca să fie fii ai lui Dumnezeu, celor ce cred întru numele Lui” (Io. 1, 12). Să trezim în suflet credința și cu credință și cu dragoste să-l primim, ca să fim cu adevărat fii ai lui Dumnezeu, fiii împărăției Sale și aici pe pământ. Împăcați. Răscumpărați. Pentru ca pacea să domnească în suflete și bucuria adevărată în inimi.

Câtă sete de pace nu chinuiește omenirea, cât dor de fericire nu arde inima oamenilor?! Și nu o află, nici una, nici alta. Pentru că *sufletele s'au îndepărtat dela izvorul păcii și al fericirii*. Credința a scăzut în suflete, dragostea s'a răcit în inimi, și chinul neliniștii s'a înstăpânit la cei ce s'au îndepărtat dela Dumnezeu și dela cărarea poruncilor Lui. Tot zic: „Pace, pace, și nu este pace celor fără-delege”. Desbrăcați de haina dumnezeiască a dragostei creștinești, frații nu se mai cunosc, fiii împărăției lui Dumnezeu se învrăjmășesc, se pizmuiesc și se urăsc. Din ură lucrează și pace nu este în calea lor. Bine spune înțelepciunea lui Solomon:

„Atâtea și atât de mari rele, le chiamă pace” (Inț. 14, 22). Nu. Prin ură nu se ajunge la pace. Pacea izvorește din ceriu. Pe pace este întemeiată împărăția lui Dumnezeu și aici pe pământ. Evanghelia împăcării, cuvântul păcii este temelia acestei împărății. A împăcării cu Dumnezeu, dându-i mărirea cuvenită. Din această împăcare, din această pace a sufletului izvorește între oameni, cari prin credință în Dumnezeu, luminați de cuvântul Evangheliei, devin oameni de bunăînvoire. Într'aceștia apoi domnește pacea. Pe pământ pace, între oamenii de bunăînvoire.

Astfel noi înșine devenim izvor de bine și de pace. Făcători de pace ca fii adevărați ai lui Dumnezeu. „Ferițiți făcătorii de pace, că aceia fiii lui Dumnezeu se vor chiama”.

Astăzi când adevărata pace lipsește din suflete, pentru că lipsește credința și dragostea, carea este sufletul credinței creștinești, când mulți, durere, foarte mulți nu primesc evanghelia izbăvitoare a păcii, ci se cufundă în vârtejul patimilor împărăției întunerecului, datoria... fiecăruia este de a propovădui, cu pilda vieții, cuvântul evangheliei păcii lui Hristos și a dragostei lui...

Nu este apostolul Domnului celce vine cu altă evanghelie, ori cine ar fi, și ori de unde ar veni. Cine încearcă să arunce desbinare și ură între frați, cine se folosește de supărările care pe oameni umblă, pentru că să turbure credința în suflete, cine încearcă, cu viclene cuvinte, să răsvrătească fiii lui Dumnezeu împotriva bisericii lui Dumnezeu și a slujitorilor altarelor lui, cine încearcă, într'un chip sau altul, să cumpere suflete, acela nu-i alui Hristos. Acela nu-i apostol al Domnului, nici slujitor al cuvântului evangheliei sale sfinte. „Omul acesta nu caută pacea poporului acestuia”, cum spune prorocul Ieremia (38, 4).

Feriți-vă dar sufletele voastre de uneltirile acelor, cari pe ascuns cutrieră satele și sub paza nopții pe șoptite încearcă să verse veninul ucigător de suflete al învățăturilor, cari nu sunt ale lui Dumnezeu. Cine are evanghelia dreptății și a adevărului, nu o șoptește într'ascuns, ci pe față, în auzul tuturor și nu

încearcă să ademenească sufletele cu făgăduințe viclene. Nu încearcă să turbure sufletele, ci să le împăciuiască. Căci nu este Dumnezeu întru neliniște. De aceștia să ferim sufletele noastre, pentru că sunt apostolii urii și ai răutății. Sunt răsvrățitori. Nu sunt evangheliști luminători, ci tăciunari. Sunt ucigătorii sufletelor celor bine credincioși.

Căci întru pace ne-a chemat pe noi Dumnezeu. Pace ne-a adus din ceriu pe pământ. Acesta-i darul ceresc al împăratului păcii și al Mântuitorului sufletelor noastre. Într'aceștia-i fericirea. *Toți turburătorii credinții ce-o purtați în suflete*, încearcă să vă răpească această fericire, răpindu-Vă pacea lui Dumnezeu, Sunt vrășmașii lui Dumnezeu și ai împărăției sale. Dar *sunt și vrășmașii neamului și ai țării*. Pentru că precum sufletul are lipsă de liniște și de pace, pentru a fi fericit, așa are trebuință înainte de toate de pace și de liniște și țara, pentru a înainta în bunăstare și pentru a înflori. Pentru a putea da tot mai multă mulțumire fiilor săi.

Păziți dară credința curată și neprihănită ca izvor de pace și de fericire. Fiți voi făcători de pace și așa fii lui Dumnezeu. Vă veți chema și fericiți veți fi. Insuși Domnul Vă fericeste. Domnul păcii va fi cu voi...

III.

Din pastorala dela Lugoj.

„Nașterea Ta Hristoase, Dumnezeuul nostru, răsărit-a lumii lumina cunoștinței...”

Troparul Nașterii.

Iubiți fii! Prin nimic nu ni s'au luminat mai tare mințile mărginite omenești decât prin Nașterea Domnului nostru Isus Hristos: această scoborire la noi a Fiului lui Dumnezeu. Precum după o noapte întunecoasă, în care nu zărești nici la doi pași, prin răsărirea mândrului soare luminos sunt alungate umbrele întunerecului și poți contempla mirat zările, și să te desfășezi în farmecul ce-ți-l îmbie privilegiile mărețe ale naturii, tot astfel și după ivirea acestui Soare al dreptății dumnezeiești, după nașterea Mântuitorului, alungatu-s'au um-

demnă a acestuia își înclină capul încet și răspunse:

— Pace și ție rabbuni! Pricina acestei îmbulzeli este porunca Cesarului, pentru care ai venit și tu. Ori doară nu pentru asta ai venit?

— Pentru asta am venit și încă de departe, tocmai din Nazaret.

— Ai venit lungă cale și vei fi obosit acum!

— Cât pentru mine e tot atât... — spuse iarăș drumețul, dar îmi e de femeie, căci aproape este timpul ei... Ce bine ar fi să pot găsi măcar pentru ea un loc de adăpost în oraș!

— Cu greu cred, rabbuni. Privește în jur... Aceștia toți vor petrece noaptea sub cer, măcar că sunt veniți de mult. În oraș nu mai e nici un loc. Dar chiar să fie, prin îmbulzeala asta n'ai putea străbate acolo...

Drumețul își plecă mâhnit privirea în pământ și oftă de câteva ori adânc.

Streinul îl privi o clipă pe gânduri, apoi îi zise:

— Rabbuni... nu departe de aici este o peșteră, unde a petrecut pe vremuri și strămoșul tău David. Eu cred, că pentru femeia ta va fi mai bine acolo, decât să rămână peste noapte în drum.

— Ce bun ești prietene! — răspunse drumețul înviorat —, dar cine ne va arăta nouă acel locaș?

— Veniți dar! — mai spuse streinul, înclinând din cap, apoi se întoarse grăbit și cotind în stânga își făcu loc prin mulțime.

Iosif din Nazaret îl urma deaproape,ducând asinul de frâu. Peste puțin ajunseră la un părete de stâncă, în mijlocul căruia se vedea o deschizătură în formă de ușe.

Ajunși aci streinul se opri, apoi arătând cu mâna spre peșteră zise:

— Iată locul!.. și de-acum pace vouă!..

— Pace și ție bunule prieten! — răspunse Iosif, în timp ce streinul se întoarse și plecă grăbit înapoi.

În curând peștera era prefăcută într'un adăpost și asinul flămând mesteca mulțumit din nutrețul pus înainte-i.

Timpii trecea. Dinspre oraș străbătea nelămurit un sgomot de voci molcomite. Era murmurul drumeților, cari se trudeau să-și găsească un loc de odihnă. Frigul se întetise și sus pe bolta senină stelele începură să clipească vioaie. Un timp murmurul mai stăruia, apoi cu încetul se stinse. În restimpuri se mai auzia câte-un lătrat răgușit de câine, apoi totul reîntră în tăcere. Vremea își strecura în vecinicie clipele nepăsătoare și peste lumea cufundată în întunerecul mut se întinse o liniște adâncă, ca de mormânt. Frunzele copacilor încremeniră atârând de ramuri și nici măcar o adiere ușoară de vânt nu tulbura liniștea sfântă.

Par'că nici când atmosfera nu mai fusese atât de liniștită și de curată. Părea... că ceriul se apropie grăbit de pământ și i-l cuprinde într'o îmbrățișare caldă și sfântă.

Era miezul nopții...

Deodată, pe cer străluci o lumină neobici-nuită. O stea luminoasă se desprinse de pe bolta senină și lunecă cu iuțeală spre Bethleem. Și în aceeași clipă, prin deschizătura peșterii, se auzi un scâncet de copil.

...Era plânsul noului născut, care venia să mântuiască lumea de păcatele sale.

Sabin G. Truția.

La Crăciun.

*S'a pornit din Ceriurile înalte
Și îmbrăcând a noastră sărăcie,
El s'a născut în peștera pustie,
Disprețuind sumețele palate.*

*La noi s'a pogorît dumnezeirea
Și-ale discordiei catene frânge;
Cu umilință pe superb învinge
Și-al urei tron dărâmă-l cu iubirea.*

*Rugămu-te Hristoase Preaîndurate,
Tu, ce ne ești statornică nădejde,
Ca un puternic și Stăpân a toate,*

*Din ieslea-ți umilă spre noi privește,
Impacă inimile noastre zbuciumate
Și unire'n legea Ta ne dăruiește.*

L. Delablaș.

brele întunecului minții noastre și răsăritune-a bogată și mănoasă și luminoasă fără seamă lumina cunoștinței, potopind de pretutindeni încăperile minții noastre idei noi, adevăruri noi de viață dătătoare, de suflet mântuitoare...

In ce bogăție de lumină cerească nu ni se înfățișează de acum, în urma nașterii neasemuite, viața noastră sufletească.

Preasfințitul Alexandru arată apoi într-o frumoasă ordine de idei puterea și intensitatea, pe care a câștigat-o de pe urma nașterii Mântuitorului *credința și nădejdea* noastră a tuturor. După acestea trece la virtutea dragostei, spunând următoarele:

Nu numai nădejdea și încrederea noastră în Dumnezeu câștigă puteri nebănuite, ci puteri nebănuite câștigă și dragostea noastră față de Dumnezeu. Când vedem cum Dumnezeu el însuși mai întâiu ne-a iubit: „Noi îl iubim pentru că el ne-a iubit mai întâiu” (Ion 4, 1), deși eram nevrednici de iubirea lui, și ne-a iubit în forma aceasta atât de grăitoare și mergătoare la suflet, voind va să zică să fie om întru toate afară de păcat, părtaș aievea bucuriilor, durerilor noastre, nu mai avem ce zice, nu mai putem sta la îndoială, ci trebuie să ne plecăm înaintea mărimii dragostei dumnezeiești și să-l iubim și noi cu înfocare, cu toată văpaia sufletului nostru. Dacă cel nemărginit e în stare să-și dea întreagă ființă nemărginită nouă oamenilor, nu vom fi harnici noi să-i dăm barem biata mărginirea și nimicnicia noastră, ca o slabă răsplată a adâncului dragostei sale?

Cât nu dorise omenirea mai apoi să aibă înaintea ochilor o pildă luminoasă a tuturor virtuților și a întregii sfințenii, ca să o poată imita, să se poată oglindi într'însa! Crezu-se că așa ceva este numai un vis îndrăzneț. Nu ni era iertat să imităm pe oamenii, cari se puteau vedea cu ochii: trebuia să imităm pe Dumnezeu care cu ochii nu se putea zări, zice Sf. Augustin. Cum să ieșim din impas? Iată: Ca să ni se înfățișeze un om care să fie văzut de oameni și pe care oamenii să-l și urmeze, s'a făcut om Dumnezeu însuși, încheie Sf. Augustin (ed. Maurina, app. sermo 127). Unde s'a mai văzut așa ceva? Mai este neam ca neamul nostru creștinesc, care să-l aibă de model văzut al faptelor și virtuților și sfințeniei pe Dumnezeu însuși înaintea ochilor săi? și să-l poată așa zicând pipăi cu mâinile, să i poată sorbi cuvintele de pe buze, să-l poată asculta în extazul sfânt al sufletului său? Nu mai există pe lume alt neam așa de fericit!

Mai mult! Diavolul, făgăduise oamenilor celor dintâi: „Vi se vor deschide ochii și veți fi ca Dumnezeu”. Mințise acest tată al minciunii, amăgind credulitatea femeii. Dar iată: Ceeace acel amăgitor spusese atunci devine realitate dulce acum. Fiul lui Dumnezeu s'a făcut om, pentru că să-și poată împărtăși dumnezeirea și nouă tuturor fiilor oamenilor. „Cine mă mănă pe mine, va trăi și el prin mine” (Ioan 6 58), zice Hristos, și noi știm într'adevăr, că prin firea sa omenească, pe care prin sfânta împărtășanie ne-o dă nouă, ca la tot atâtea sicrie ale legii noi, în cari se așează această mană cerească, această pâine îngerească, ni se dă paralel și firea sa dumnezească cu nesfârșirea bogățiilor Sale cerești, cu nemărginirea harurilor, cu adâncul sfințeniei sale. „Deci trăiesc eu, dar nu eu, ci trăiește în mine Hristos”, această dorință a sufletului extaziat, acest cuvânt al Sf. Pavel, devine astfel cea mai vie, cea mai dulce, cea mai mângâitoare dintre realități. Nu sunt eu deci, într'adevăr, într'un sens oarecare, Dumnezeu, atunci când mă împărtășesc cu Dumnezeu, simt în vinele, în sângele, în fibrele ființei mele *puterea nescăpată a dumnezeirii*? Nu s'a scoborit asupra mea ceriul ceriurilor lui Dumnezeu, pe care-l zărise

Apostolul în viziunea sa măreață? Așa este. Și toate adevărurile acestea mângâitoare s'au făcut cu puțință atunci prin Nașterea Domnului, prin întruparea lui: Oh, adâncurile nepătrunse ale înțelepciunii și bunătății dumnezeiești!...

Rugăciune de Crăciun.

Zmerit privind spre zările de sus,
Sub acoperemântu-ți alergăm
Și 'nduioșați pe tine te rugăm,
Preasfântă Născătoare a lui Isus.

Comoară știm că ești de mângăieri,
Marie, Tu, Fecioară Precurată,
Mireasă sfântă, Maică îndurată
Și binecuvântată 'ntre muieri.

Tu negrăit în lume ai născut
Pe al Cerului Stăpân și Creator;
Tu ai învins pe cel amăgitor,
Ce ucigaș a fost dela început.

Din inima-ți de foc mistuitor
Aprins de ale iubirii vălvătai,
Aruncă o flacăra spre fii tăi,
Arunc-o peste acest sărman popor.

Și 'nfrânge ura oarbei desbinări,
Rugămu-te puternică Stăpână:
— Al vrajbei zid din mijloc îl dărâmă
Și 'ndreaptă rătăcitele cărări.

Aprinde 'n noi un foc suav și sfânt
Și ne consumă 'n valuri de iubire
Ca să cântăm, uniți într'o simțire:
Mărire sus... și pace pe pământ.

L. N. IOANĂȘ

Să ne apropiem

Poveștele istoriei. — Calvarul de atunci și cel de azi.
— O necesitate națională: Impăcarea *)

de A. C. Albinus.

Am scris și eu, cu amărăciune sufletească, despre nesocotita propagandă ce fac ortodocșii în ținuturile greco-catolice. Aceste turburări confesionale, înșiși propagandiștii le socotesc ca o nouă ediție a revoluției religioase din secolul al 18-lea. Un fruntaș propagandist aseamănă pe un țaran, hirotonit de preot, după rețeta Preasfințitului dela Cluj, cu faimosul călugăr Sofronie. Și acesta, adică, „are puțină învățătură” și este „aspru la fire”, ca și prototipul său din secolul 18. „Asprimea” lui era să se manifeste, mai cu seamă când cu retrocedarea bisericilor din Maramureș. — Ce zici, a întrebat atunci pe trimisul Clujului, n'ar fi bine să dau „Feuer” bisericilor? — Și numai cu greu a putut să fie mulcomit, să nu săvârșească acest sacrilegiu.

Cunoaștem istoria luptelor religioase din secolul 18, cu tot sbuciumul și frământările și suferințele acelor vremi. Ne doare, așadar, că o seamă de Români au lunecat pe această cale piezișă și, în inconștiența lor, pregătesc un nou calvar neamului românesc.

Pare că Românii suntem sortiți, să fim

*) Deși am primit acest articol mai de mult, am socotit să-l rezervăm pentru acest număr de Crăciun, când apelul lui de împăcare poate găsi suflete mai înțelegătoare și inimi mai... împăcate cu Dzeu.

mereu urmăriți de destinul fatal. În secolul unirii religioase, cât de admirabilă a fost redoptarea sentimentului național! Cât de promițătoare au fost năzuințele culturale și cât de admirabilă a fost lupta politică, începută de arhieriei și clerul unit pentru revendicarea drepturilor naționale românești!

Și au venit atunci, ca un potop de ape multe, turburările religioase dela mijlocul secolului. Acestea au desbinat românismul de dincoace de Carpați, au opăcit întreaga luptă națională și au făcut să întârzie mult împlinirea aspirațiilor noastre legitime.

Așa suntem și azi. Acelaș nenoroc ne paște și astăzi. După unirea politică a Româniilor e de o necesitate imperativă unirea inimilor. Și aceasta, mai cu seamă în ținuturile alipite și în părțile care, în vremea stăpânirilor streine, au fost mai mult primejduite. Și, în schimb ce se face? Se deslănțuie urăta luptă confesională. Se jicnesc cele mai scumpe sentimente ale sufletului omenesc. Trăim, pare că, vremi epopeice, când zeul vrăjmaș unui popor, samănă sămânța discordiei ucigătoare, în sânul poporului pe care îl urăște.

Ce e de făcut? Să răspundem urei, cu ură? Nu, căci acestea ar însemna incendiarea sacrilegă a unității naționale. Să învățăm din pilda trecutului. Ortodocșii români, către finele secolului 18, s'au eliberat de sub sugestia streinilor. Iar uniții, după potolirea răsămirișii, au uitat și au iertat greșelile fraților, au întins mână din împăcare, ca să înceapă din nou lupta sfântă națională.

Așa să facem și noi. Avem nădejdi întemeiate, că frații ortodocși se vor potoli și vor curma lupta ucigătoare. Iar noi, să iertăm și să uităm! Bisericile românești trebuie să se împace, pentru că numai umăr la umăr vor putea aceste biserici să îndeplinească marea operă: ridicarea moralului țării.

Să ne apropiem de frații noștri. Dacă ne vor cunoaște, nu se poate să ne urască. Cel mai fericit (? N. R.) mijloc ar fi, pentru aceasta, să aranjăm excursii la mănăstirile vechiului regal, la acele lăcașuri sfințite de știință creștinească și românească, cu studenții dela Academiiile noastre teologice. În așa chip, leviții noștri ar cunoaște mai bine trecutul bisericii românești, ar lega cunoștințe și prietenii. Ne-am face cunoscuți înaintea fraților.

Cu atâtea diag imi aduc aminte de anul 1906, anul expoziției din București. Cât de frumoasă a fost excursia ce am făcut dela Turnu-Severin, pe sub poalele Carpaților, până la Râmnicu-Vâlcei. În drum am cunoscut preoți și călugări, seminariști și studenți dela facultatea de teologie din București. Știu, că dela mănăstirea Tismana am plecat cu o căruță plină cu paie. 9—10 excursioniști stam îngheșuiți, unul lângă altul. Am plecat de cu seară. Nu era chip să dormim. Tot drumul l-am petrecut în povești. Seminariștii catolici s'au împrietenit foarte curând cu seminariștii ortodocși. Cu un lucru nu se putea împăca vecinul meu, un seminarist din București: cum de suntem noi, catolicii, atât de naivi, să credem că Papa e infalibil, adică „fără păcat”. După ce i-am arătat, că infalibilitatea nu înseamnă impecabilitate, mi-a strâns mâna cu căldură. Era vesel că frații lui, Românii uniți, nu au credință irațională. —

Dacă vom reuși să convingem pe frații ortodocși, că în sufletul nostru bate acelaș sentiment românesc, ca și în înaintașii noștri, apostoli ai latinității; dacă vor vedea că ne unește acelaș ideal religios, întronarea moralei lui Hristos în viața noastră publică, — atunci, iată, am găsit cea mai solidă temelie a cooperăției frățești.

Regimul cultelor.

Proiectul de lege al dlui ministru Alexandru Lapedatu. —

Săptămâna trecută s'a depus, în sfârșit, pe biroul Senatului proiectul de lege menit a reglementa pe viitor raportul deosebitelor culte față de Stat și între sine. Dispozițiile lui ne interesează în chip deosebit și de aceea găsim că este foarte bine să le dăm aici în înregime, pentru că observările ce vom face în numărul viitor asupra punctelor cari ating mai de aproape interesele bisericii noastre să poată fi cu atât mai ușor urmărite.

În scopul acesta subliniem încă de pe acum, prin literă mai marcantă, părțile asupra cărora va trebui să ne oprim în chip deosebit.

Proiectul de lege este acesta:

Dispoziții generale.

Art. 1. — Statul garantează tuturor cultelor o deopotrivă libertate și protecțiune, întrucât exercițiul lor nu aduce atingere ordinii publice, bunelor moravuri și legilor sale de organizare.

Impedirea liberului exercițiu al oricărui cult se va pedepsi potrivit dispozițiilor respective din codul penal.

Serviciile religioase, cari, prin natura lor, trebuie săvârșite înafară de biserici sau case de rugăciuni, se vor face cu observarea strictă a legilor și regulamentelor pentru ordinea publică, evitându-se orice acte cari ar putea aduce vreo jignire celorlalte culte, sau ar constitui demonstrațiuni împotriva lor.

Art. 2. — Credințele religioase nu pot împiedeca pe nimeni a dobândi sau exercita drepturile civile și politice, nici nu pot scuti pe nimeni dela obligațiunile impuse de legi.

Art. 3. — Nimeni nu poate fi urmărit de autoritățile bisericești pentru motivul că și-a îndeplinit vre-o obligație impusă de legi, sau pentru că nu a săvârșit vre-o faptă oprită de legi.

Art. 4. — Membri unui cult nu pot fi constrânși să contribuie la întreținerea altui cult.

Art. 5. — Preoții unui cult pot săvârși slujbe și ceremonii religioase numai credincioșilor cultului propriu.

Excepție dela această dispoziție se poate face totuș în cazul când credincioșii unui cult, fără preot propriu în localitate, ar cere ei înșiși serviciul preotului unui alt cult.

Art. 6. — Nici un cult nu poate avea relațiuni de dependență cu vre-o autoritate sau organizație bisericească din străinătate, decât cele impuse de principiile lui dogmatice și juridico-canonice.

Relațiile dintre atari culte și Stat vor putea fi determinate prin acorduri speciale, cari se vor ratifica de Corpurile legiuitoare.

Art. 7. — Jurisdicțiunea autorităților religioase ale cultelor din țară nu se poate întinde înafară de teritoriile Statului român.

Asemenea nici autoritățile religioase ale cultelor din străinătate nu vor putea exercita jurisdicție pe teritoriul Statului român.

Art. 8. — Nici un cult nu poate primi ajutoare materiale dela șefii și guvernele Statelor străine.

Asemenea nici un cult nu poate trimite nimănui în străinătate ajutoare din averea sa comună, afară de cazul propriilor credincioși, cetățeni români.

Excepțiuni se vor putea face numai cu aprobarea guvernului.

Art. 9. — Membri clerului, ai organelor de conducere și funcționarii de orice categorie ai cultelor trebuie să fie cetățeni români, cari se bucură de toate drepturile civile și politice și cari nu au fost condamnați prin sentință definitivă pentru crime contra bunelor moravuri și contra siguranței Statului.

Când însă, din cauze bine determinate, exercițiul vreunui cult sau existența vreunei comunități religioase ar fi periclitată prin imposibilitatea de îndeplinire a condițiilor prevăzute în alineatul precedent, ministerul cultelor poate admite, în mod excepțional, ca membri ai clerului, ai organelor de conducere sau ca funcționari ai cultelor și cetățeni străini.

Art. 10. — Toate cultele sunt datoare a face *servicii religioase solemne* la sărbătorile naționale și la cele ale Familiei Domnitoare. Aceste sărbători se vor fixa de guvern.

Art. 11. — Organizațiile legal constituite ale cultelor (comunitățile religioase, parohiile, protopopiatele, mănăstirile, capitlurile, prepositurile, abațiile, episcopioile și mitropolioile) sunt *persoane juridice*.

Ele își vor conduce și administra afacerile lor interne, averile și fundațiunile în conformitate cu statutul lor de organizare, aprobat conform art. 47.

Averile, fondurile și fundațiunile confesionale vor putea fi folosite *numai* pentru scopurile speciale, pentru cari sunt destinate, iar administrarea lor se va face potrivit legilor în vigoare.

Art. 12. — Hotărârile instanțelor disciplinare și judecătorești, bisericești, ale cultelor se execută prin organele lor proprii.

Art. 13. — Cultele au dreptul de a înființa, susține, administra și controla *instituțiuni culturale și de binefacere* în marginile și potrivit dispozițiilor legilor privitoare la acest fel de instituțiuni.

Art. 14. — Edificiile bisericilor (casele de rugăciuni) mănăstirilor, episcopioilor și mitropolioilor, curtea, cimitirele și odoarele sacre nu pot fi nici urmărite, nici sechestrate.

Art. 15. — Cultele au dreptul a face instrucțiunea religioasă a elevilor de credință lor în toate școlile publice și particulare, conform legilor privitoare la instrucțiunea publică.

Asemenea au dreptul a săvârși, prin preoții lor, în armată, în spitalele civile și militare, orfelinate, școli corecționale și penitenciare, pentru credincioșii lor, servicii religioase de orice natură, cu observarea legilor sau regulamentelor instituțiilor respective.

Art. 16. — Cultele pot întreține cimitire proprii pentru credincioșii lor.

Comunele sunt datoare a înființa și întreține cimitire comune pentru cultele cari nu au cimitire proprii.

Art. 17. — Cultele au dreptul de a înființa și conduce institute speciale pentru pregătirea clerului lor.

Programele pentru studiile teologice le va stabili autoritatea bisericească competentă și le va comunica ministerului cultelor.

Studiul istoriei, limbei și literaturii române este însă obligator în aceste institute și se va preda conform unui program stabilit de autoritatea bisericească competentă, în acord cu ministerul cultelor și al instrucțiunii.

Art. 18. — Actele stării civile sunt de atribuția legii civile.

Intocmirea acestor acte va trebui să preceadă totdeauna binecuvântarea religioasă.

Raportul cultelor cu Statul.

Art. 9. — Pe lângă cultul ortodox, a cărui organizare este determinată prin lege specială, în statul român există următoarele culte recunoscute:

- Cultul greco-catolic (unit).
- Cultul catolic de rit latin și armean.
- Cultul reformat.

d) Cultul evangelic-luteran.

e) Cultul unitar.

f) Cultul armean-gregorian.

g) Cultul mozaic și

h) Cultul mohamedan.

Art. 20. — Culte noi pot fi admise în Stat dacă confesiunea lor de credință, principiile morale și sistemul de organizare, conducere și administrare vor fi conform dispozițiilor legii de față.

Pentru această ele vor trebui să prezinte ministerului cultelor un statut, care, în caz de aprobare, va fi confirmat prin decret regal.

Schimbări în statutul aprobat se vor putea face numai prin aceeași procedură.

Art. 21. — Statul are asupra tuturor cultelor dreptul de control și supraveghere, care în mod constituțional se exercită prin ministerul cultelor.

Art. 22. — *Toate instrucțiunile și ordinele de interes obștesc, date de autoritățile confesionale, slujitorilor sau credincioșilor lor se vor aduce, în acelaș timp, și la cunoștința ministerului cultelor.*

Ministerul cultelor poate interzice executarea instrucțiunilor și ordinelor, cari sunt contrare legilor în vigoare, ordinii publice și siguranței statului.

Art. 23. — Șefii cultelor (mitropoliții, episcopii, superintendenții, etc.), aleși s'au numiți în conformitate cu statutele lor de organizare, nu vor putea fi recunoscuți ca atare și introduși în funcțiune decât numai cu aprobarea *Maiestății Sale Regelui* și după depunerea jurământului de fidelitate către Suveran și de supunere față de Constituție și legile țării.

Art. 24. — Numirea și concedierea funcționarilor publici confesionali se va aduce totdeauna la cunoștința ministerului cultelor.

Fiecare funcționar public confesional la intrarea în slujbă va depune jurământul de credință față de *Maiestatea Sa Regele* și de supunere față de Constituție și legile țării.

Funcționarii publici confesionali aflători în funcțiune la intrarea în vigoare a acestei legi, cari n'au depus încă acest jurământ, îl vor depune în termenul fixat de ministerul cultelor.

Formulele de jurământ vor fi aprobate de ministerul cultelor.

Art. 25. — *Crearea de noi eparhii (dieceze, superintendenții), ca și schimbarea titlaturii și întinderii lor, se poate face numai prin lege.*

Art. 26. — Cheltuelile pentru întreținerea cultelor, a slujitorilor lor și a așezămintelor confesionale se vor acoperi, în primul rând, din mijloacele proprii ale cultelor, create și administrate în conformitate cu statutul lor de organizare.

Art. 27. — Cultele pot impune credincioșilor lor taxe de cult prin autoritățile bisericești competente.

Aceste taxe vor putea fi încasate, în caz de necesitate, cu concursul organelor statului.

Modul de încasare al acestor taxe va fi stabilit de ministerul de finanțe.

Art. 28. — Când se va cere, statul va întregi salariile și va acorda sumele necesare pentru completarea celorlalte lipsuri ale cultelor, după o amănunțită constatare a necesităților, a veniturilor averilor și a tuturor mijloacelor, de cari ele pot dispune.

Art. 29. — Ajutoarele acordate de Stat cultelor vor fi în raport cu numărul credincioșilor cetățeni români ai lor față de populația totală a țării, cu situația materială a cultelor respective și cu nevoile lor reale.

Aceste ajutoare nu pot fi acordate decât pentru necesități specificate și nici odată sub forma unei sume globale.

Art. 30. — Fiecare instituție confesională, care primește ajutor de Stat, va ține în evidență conturile de venituri și cheltuieli, spre a fi înaintate, pentru cercetare, ministerului cultelor, care va controla, prin organele sale, dacă sumele acordate au fost întrebuințate potrivit destinațiunii lor și cu respectarea legii contabilității publice privitoare la instituțiile cu caracter autonom.

Art. 31. — Toate posturile subvenționate de Stat trebuiesc aprobate de ministerul cultelor.

Ajutoarele materiale acordate de Stat pentru aceste posturi vor fi supuse normelor dela art. 28 și următorii din legea prezentă.

Art. 32. — *Ordinele și congregațiile religioase*, existente pe teritoriul statului român înainte de promulgarea acestei legi, își vor păstra actualele case și mănăstiri, dacă provincialul și membrii lor vor fi cetățeni români și vor locui în țară.

Termenul îndeplinirii acestor condițiuni îl va fixa ministerul cultelor.

Acei provinciali și membri cari nu vor voi, sau nu vor putea dobândi cetățenia română, nu vor mai putea rămâne în ordinul ori congregația respectivă.

Case și mănăstiri noi se vor putea deschide numai cu autorizația guvernului.

Ordine și congregații noi se vor putea așeza în țară numai cu aprobarea guvernului.

Veniturile aparținând ordinilor și congregațiilor religioase se vor întrebuința potrivit dispozițiilor art. 8.

Art. 33. — *Averea cultelor dispărute revin de drept statului.*

Art. 34. — Drepturile și obligațiile de patronat de orice categorie sunt și rămân desființate fără nici o indemnizare.

Bisericile, casele parohiale și dependințele lor, rămân în posesiunea comunităților bisericesti respective.

În cazul când, din orice motive, comunitatea bisericască (parohia) se desființează, fostul patron dispune liber de ele.

Art. 35. — Corespondența organelor bisericesti cu autoritățile statului se va face în limba română.

Art. 36. — Asociațiunile religioase și funcționarea lor stau sub regimul legilor privitoare la asociațiuni în genere și întruniri publice.

Relațiunile între culte.

Art. 37. — Statul, garantând tuturor cetățenilor libertatea de conștiință, fiecare individ are dreptul de a aparține oricărui cult, care întrunește condițiile prezentei legi.

Art. 38. — Fiecare individ care a împlinit vârsta de 18 ani poate trece dela un cult la altul, observând formele stabilite în articolul următor.

De acest drept nu beneficiază cei ce suferă de boale cari împiedică liberul arbitru.

Femeile măritându-se își pot schimba religiuina și înainte de împlinirea vârstei de 18 ani.

Art. 39. — Oricine, întrunind condițiunile dela articolul precedent, vrea să treacă la alt cult, își va anunța această intenție personal și însoțit de 2 martori, ofițerului stării civile al comunei unde domiciliază.

Ofițerul stării civile va redacta proces-verbal despre declarația de trecere, semnat de cel ce face declarația și de martori, și îl va înainta, în copie, în termen de 8 zile dela data declarațiunii, preotului cărui aparține declarantul.

Dacă în termen de 30 zile, autorul declarației nu revine asupra ei, trecerea se consideră făcută deplin drept dela această dată.

Ofițerul stării civile va face în registrele

respective modificările convenite și va anunța trecerea atât preotului cultului cărui a aparținut, cât și aceluia la care a trecut.

Revenirea asupra declarațiunii de trecere se face cu observarea formalităților prevăzute mai sus.

Formalitățile articolului de față se aplică și acelor cari vor să părăsească vre-un cult fără a trece la altul din cele prevăzute la art. 18.

Art. 40. — Individul trecut dela un cult la altul este dator a suporta toate sarcinile materiale scadente până în momentul trecerii deplin drept, impuse de statutele și de angajamentele avute față de cultul părăsit.

Art. 41. — *Bisericile (casele de rugăciuni) și averile bisericesti, afară de fundațiunile cu personalitate juridică distinctă, aparțin comunităților religioase locale în a căror proprietate se găsesc.*

Situația fundațiilor administrate de organele bisericesti se va regula conform legii persoanelor juridice.

Dacă toți credincioșii unei comunități trec la alt cult, *biserica, casa parohială cu întreaga avere a comunității devin proprietatea comunității celei noi, sau la care s'a făcut trecerea.* Ce privește sesiile acordate prin reforma agrară, asupra lor va decide ministerul agriculturii de acord cu ministerul cultelor.

Dacă majoritatea membrilor unei comunități religioase trece la alt cult, *averea comunității se împarte proporționat cu numărul membrilor rămași și trecuți.*

Biserica și casa parohială rămân în proprietatea majorității numai dacă cultul la care s'a făcut trecerea, nu dispune în localitate de biserică și casă parohială. În caz contrar acestea rămân proprietatea minorității.

În ambele eventualități, partea în a cărei proprietate a rămas biserică și casa parohială este obligată la o despăgubire proporțională, care, în caz de neînțelegere, va fi fixată de tribunalul dela reședința Curții de apel din circumscripția respectivă.

Art. 42. — Copiii, ai căror părinți aparțin aceleiaș religii, urmează religiuina părinților.

Dacă unul din părinți trece la alt cult, copiii de sexul lui, sub etatea de 7 ani, urmează cultul părintelui trecut.

Dacă părinții nu sunt de aceeași religiuina, *tatăl are dreptul de a determina, pentru fiecare copil în parte, căreia din cele două religii ale părinților să-i aparțină.* Aceasta însă odată pentru totdeauna, anume cu prilejul înscrierii lui în registrele stării civile.

Dacă tatăl copilului e mort, acest drept revine mamei.

Art. 43. — Religiuina copiilor nu poate fi schimbată decât după prevederile art. 39 al legii prezente.

Când unul din soți trece la religiuina celuilalt, copiii sub 18 ani urmează, cu derogare dela dispozițiunea art. 39, religiuina comună a părinților.

Art. 44. — Copiii neligitimi urmează religiuina mamei.

Art. 45. — Copiii găsiți urmează religiuina aceluia care i-a primit spre creștere.

Stabilirea religiunii copiilor găsiți așezați în azile (case de creștere) se va face după criteriile următoare:

a) Dacă azilul este întreținut de vre-o instituție confesională, vor urma religiuina instituției respective.

b) Dacă azilul este întreținut de comună, vor urma religiuina majorității locuitorilor din din acea comună.

c) Dacă azilul este întreținut de județ, sau de stat, *copiii vor urma religiuina ortodoxă.*

Art. 46. — În caz de adopțiune, copiii orfani de ambii părinți, sub vârsta de 18 ani, pot urma religiuina adoptantului, la dorința acestuia manifestată înaintea ofițerului stării civile.

Dacă ambii soți adoptează de comun acord, religiuina copilului va fi determinată potrivit art. 42, alin. 2.

Dacă amândoi, sau numai unul dintre părinții copiilor adoptați trăiesc, copiii vor putea urma religiuina adoptantului numai cu învoirea prealabilă a părinților.

Dispozițiuni finale.

Art. 47. — Toate cultele amintite la art. 18, *cu excepția acelor pentru cari s'ar încheia acorduri speciale conform art. 6* sunt datoare a-și pune în concordanță, în termenul fixat de ministerul cultelor, statutele lor de organizare cu dispozițiunile legii de față, înaintându-le acestui minister spre aprobare și confirmare prin decret regal.

Modificările ulterioare în statutele de organizare aprobate și confirmate prin decret regal se vor face prin aceeași procedură.

Art. 48. — Toate legile și regulamentele contrare acestei legi sunt și rămân abrogate.

Cetiri de Crăciun.

— Copilăria lui Isus în apocrife. —

Pe cât de scurt trec peste copilăria Mântuitorului evangheliile noastre canonice, pe atât de bogate sunt în această materie scrierile apocrife ale primelor veacuri. Din mulțimea de legende, unele drăguțe, altele fantastice și ridicole, alegem câteva ca lectură de Crăciun, pentru cititorii noștri.

(*In jurul nașterii Pruncului Isus*). S'a întâmplat după câțeva vreme, că un edict al Cesarului August a poruncit să se scrie fiecare în patria sa. Această primă conșciere s'a făcut prin președintele Siriei Cyrinus (Cf. Lc. 2, 1—3). Iosif cu Maria au trebuit să meargă în Bethleem, fiindcă de-acolo era, și Maria era din semăntia lui Iuda, din casa și patria lui David (Lc. 2, 4). Mergând deci Iosif și Maria pe drumul ce duce la Bethleem, a zis Maria către Iosif: „Două popoare văd înaintea mea, unul plângând și celalalt bucurându-se“. Iosif i-a răspuns: „Șezi și te ține pe animal, nu grăi vorbe de prisos“. Atunci s'a arătat înaintea lor un copil frumos, îmbrăcat în haină strălucitoare și a zis către Iosif: „De ce-ai zis, că sunt de prisos vorbele Mariei despre cele două popoare? Căci ea a văzut neamul evreesc plângând, fiindcă s'a abătut dela Dumnezeuul său, și poporul păgânilor bucurându-se, fiindcă a venit și s'a apropiat de Domnul, precum a făgăduit părinților noștri Avram, Isac și Iacob; căci a sosit timpul să se dea binecuvântare tuturor neamurilor în sămânța lui Avram. (Cf. Facere 12, 3; 18, 18; Fapt. 3, 25; Gal. 3, 8).

2. Și zicând acestea, îngerul a oprit animalul, pentrucă sosise timpul nașterii; și a poruncit Mariei să se coboare de pe dobitoac și să intre într'o peșteră subpământeană, în care n'a fost lumină niciodată, ci pururi întunec, pentrucă lumina zilei nicicând nu pătrundea într'ânsa. Dar la intrarea Mariei toată peștera s'a umplut de strălucire și de lumină mare, de par'că ar fi fost acolo soarele; și lumina dumnezească a luminat peștera de par'că ar fi fost ora a șasa din zi; și cât a stat acolo Maria, lumina divină nu a lipsit, nici ziua nici noaptea. Și a născut acolo un băiat, pe care la naștere l-au încunjurat îngerii și, după ce s'a născut, l-au preamărit zicând: „Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace oamenilor de bunăvoire“ (Lc. 2, 24).

Iar în ziua a treia dela nașterea Domnului, ieși Maria din peșteră și a intrat într'un câmp, a pus copilul în iesle și boul și asinul s-au închinat. Atunci s'a împlinit ce s'a zis prin prorocul Isaia, care zice: „Cunoscut-aș fi pe stăpânul său și asinul ieslea Domnului” (Is. 1, 3). Iar animalele, având pe copil în mijloc, i-se închinau neîncetat. Atunci s'a împlinit ce s'a zis prin prorocul Habacuc, care zice: „Te vei arăta în mijlocul alor două animale” (Habac. 3, 2). Și a rămas Iosif cu Maria și cu copilul în locul acela trei zile” (Ev. Pseudo-Matei, c. 14).

* * *

(*In drum spre Egipt*). Ajungând ei la Egipt și voind să se odihnească în ea, Iosif și Maria s'a coborât de pe animal, și sezând avea Iosif la sinul său. Și mai erau cu Iosif trei copii și cu Maria o copilă, făcând acelaș drum. Deodată au năvălit din peșteră bălauri mari, pe cari văzându-i copiii au țipat de groază nespuse de mare. Atunci Isus coborînd din brațele mamei sale, a stat pe picioarele sale în fața bălaurilor; iar aceștia i-s-au închinat, și apoi s'au depărtat. Atunci s'a împlinit ce s'a zis prin prorocul David, care zice: „Mădată pe Domnul bălauri din pământ, bălauri și toate adâncurile” (Ps. 148, 7).

2. Iar pruncul Isus plimbându-se dinaintea mamei sale, a poruncit să nu strice nici unui om. Iosif și Maria și Iosif se temeau foarte, să nu rădească bălaurii pe copil. Isus le-a zis: „Nu vă temeți, nici nu mă scoțiți de copil mic: căci eu totdeauna am fost bărbat desăvârșit și sum; și toate fiarele codrilor trebuie să imblânzească în fața mea”. (Ev. Pseudo-Matei, c. 18).

* * *

Mergând ei pe drum, Iosif a zis: „Doamne, arșița ne dogorește foarte: dacă vrei, să ținem calea pe lângă mare, ca să ne putem odihni în orașele de pe țarm”. Isus i-a zis: „Nu te teme, Iosife; vă voi scurta eu drumul, ca azi, într'o singură zi, să faceți drum de 30 de zile”. Și pe când grăia acestea, căutând înainte, iată, au și început a sări munții Egiptului și cetățile lui.

2. Bucurându-se și veselindu-se au ajuns în hotarele Hermopolisului și au intrat într'unul din orașele Egiptului, care se chema Sotine; și fiindcă nu aveau nici un cunoscut, la care să găsească primire, au intrat într'un templu, care se chema capitoliul Egiptului. În acest templu erau așezați 365 de idoli, fiecare din ei dându-i-se câte-o zi onoruri divine, cu ceremonii sacrilege.

S'a întâmplat, că intrând preafericita Maria cu copilul în templu, toți idolii au căzut la pământ, așa că toți s'au zdrobit și zăceau sfărâmați în bucăți (cf. I. Rg. 5, 3—4), dovedind în felul acesta limpede, că nu sunt nimic. Atunci s'a împlinit ce s'a spus prin prorocul Isaia: „Iată Domnul va veni pe nor ușor și va intra în Egipt, și se vor cutremura în fața lui toate făpturile mâinilor Egiptenilor” (Is. 19, 1). (Ev. Pseudo-Matei c. 22—3).

* * *

(*In Nasaret*). Isus era de șase ani și i-a trimis mama lui cu urciorul să scoată apă din fântână, cu copiii. Și după ce a scos apă, un copil l-a împins și a lovit urciorul și l-a spart. Atunci Isus și-a întins haina (mantaua), pe care o purta, a cuprins în ea atâta apă câtă fusese în urcior și a dus-o mamei sale. Iar ea văzându-l s'a mirat, se gândea în sine și păstra în inimă aceste ascunse în inima sa (Lc. 2, 19). (Ev. Pseudo-Matei, c. 33).

* * *

Într'altă zi a ieșit (Isus) la câmp, și a dus grâu din grânarul mamei sale, și l-a sădit. Și a răsărit, a crescut și s'a sporit în urmă l-a secerat el însuși și a scos

trei măsurii mari de grâu și l-a dat rudelor sale (Ibid. c. 34).

* * *

Când a sosit luna Adar, Domnul Isus a adunat copiii nici în jurul său pe drumul cel mare. Ei și-au așternut hainele lor pe pământ (cf. Mt. 21, 3) și Isus a șezut pe ele. Ei i-au împletit apoi o coroană de flori, și i-au pus-o pe cap. Și ei s'au așezat lângă el, de dreapta și de stânga, cași șambelanii, cari stau lângă rege. Și pe toți cari treceau pe drum, copiii îi duceau cu forța și ziceau: „Vino, închină-te în fața regelui, apoi continuă-ți drumul”. (Ev. în-fanției, ed. arabă, c. 41).

Știri mărunte.

Personale. P. Ven. Ordinariat arhiepiscopesc a numit pe p. *Alexandru Rusu* de paroh la Jucul nobil, pe p. *Miron Stroia* de adm. parohial la Ludușor, pe p. *Virgil Seștraș* de adm. parohial la Chendrea, iar pe p. *Nicolae Opris* de adm. parohial la Frâua.

— P. Ven. Ordinariat de Gherla a numit pe p. *Ștefan Murășan* din Petrești de protopop onorar, pe p. *Mihail Pop* de capelan cu drept de succesiune la Cuceu, pe p. *Victor Fetti* de adm. local la Păglișa, pe p. *Valer Huza* de adm. local la Cornești—Ferești, iar pe p. *Paul Szilagy* de preot II la Satu-mare.

— P. Ven. Ordinariat de Lugoj a numit pe p. *Vasile Berinde* de adm. parohial la Câmpuluineag, iar pe p. *Romul Fabian*, de adm. parohial la Târnova.

Un almanah al presei române. Zilele acestea a ieșit la Cluj, în editura sindicatului presei din Ardeal și Banat, un Almanah, cuprinzând și un istoric dezvoltat al presei românești din Ardeal și al presei gazetarilor ardeleni pribegi. Mai are apoi număroase studii și articole, datorite fruntașilor vieții noastre publice ardeleni și cătorva de dincolo de munți. Număroase portrete și ilustrațiuni împodobesc această frumoasă carte, care se vinde cu 100 Lei ediția de lux și cu 50 Lei ediția simplă.

Locale. Vineri, la sărbătorirea Nașterii Domnului, va predica în catedrală I. Preasfinția Sa p. *mitropolit Vasile*, iar Dumineca viitoare, cea după Nașterea Domnului, Reverendul *Dr. Coriolan Suciu*, profesor la liceul de băieți.

— Dumineca trecută, la 13 Decembrie, s'a făcut în cadrul unor frumoase serbări, la cari au participat și mai multi membri ai clerului nostru gremial, *sfințirea bisericii romano-catolice din loc.* Actul sfințirii l-a săvârșit p. canonic Balázs dela Alba-Iulia, asistat de 2 preoți în calitate de diaconi. După serviciul divin, în cursul căruia noua bisericuță a fost tixită de credincioși s'a dat la restaurantul Handrea o masă festivă.

— Joia viitoare se va ține în sala de gimnastică a liceului de băieți, obișnuitul *revelion* aranjat de Comitetul Casinei române.

Burse de-ale „Astrei”. Cu terminul de 10 Ianuarie c. comitetul central al „Astrei” publică, afară de câteva burse mai mici, și două burse de câte 1000 Lei, una (fund. I. Petran) pentru universitatea din Cluj, iar a doua (fund. I. Rusu) pentru elevii dela școlile secundare. Pentru obținerea lor se cer documentele obișnuite.

† **Octavian Teiușanu**, locotenent în rezervă și oficiant de bancă în Teiuș, un nepot al regretatului episcop Radu, s'a stins la 13 Decembrie c. în anul 28 al etății sale. — Odihnească în pace.

A apărut:

Calendarul dela Blaj

Ediția mare — cu Șematismul . . . . . 35 Lei.
Ediția pentru popor . . . . . 20 Lei.

Noul Consistor secret din Vatican. Luni trecută, în 14 Decembrie c., s'a ținut la Roma Consistorul secret de iarnă, în care sf. Părinte a luat dispozițiile necesare pentru închinarea anului sfânt și a anunțat pe cei 4 cardinali noi, pe cari a aflat de bine să-i creeze. Ei sunt următorii: *Bonaventura Cerretti*, nunțiu apostolic în Franța, *Henric Gasparri*, nunțiu apostolic în Brasilia, *Patriciu O'Donnel*, arhiepiscopul din Armagh și *Alexandru Verde*, consultor în Curia romană.

Cu prilejul acesta, sf. Părinte a adresat Cardinalilor prezenți o importantă alocuție, în care a trecut în revistă evenimentele mai însemnate dela ultimul Consistor, insistând cu deosebire asupra bucuriilor ce i-le-a procurat anul sfânt, minunata expoziție misionară și comemorarea solemnă a sinodului dela Nicea. Ce-i drept, anul trecut și-a avut și momentele sale mai puțin mângâitoare, ca persecuțiile din Mexico, neînțelegerile din Argentina, Cehoslovacia și Iugoslavia, dar în fața lor stau cele două concordate importante încheiate cu Bavaria și Polonia și stă mai ales nădejdea întemeiată, că lupta pentru drepturile bisericii va trebui să ducă la izbândă și în țările pomenite.

De încheiere, sf. Părinte anunță, că grațiile și mângâierile anului jubilar, rezervate pentru 1925 numai pe teritoriul Romei, se vor întinde în anul viitor peste lumea întreagă, și că — drept mulțumită pentru ajutorul divin — va crea în curând o nouă sărbătoare universală, închinată Imamei preasfinte a Domnului. Ea va fi publicată cu prilejul serbărilor de anul nou.

Cărți & Reviste.

LIVIU REBREANU: Golanii. Nuvele și schițe. Ed. „Cartea Românească”. Prețul Lei 40.

D. Liviu Rebreanu este un nume mult mai cunoscut cetitorilor noștri, decât să mai aibă nevoie de o apreciere, ori recomandare. Este destul să subliniem, că mănunchiul de nuvele și schițe cuprins în „Golani” apare acum în a treia ediție. — Hârtia bună și slova ceteată face cinste „Cărții Românești”.

Dr. GEORGE FIREZA: Viața Preacuratei Fecioare Maria. Lugoj. 1925. Prețul 50 Lei.

Intr'o ediție frumoasă și bine îngrijită, harnicul secretar al episcopiei noastre lugojene ne dă în această nouă carte tot ce se referă la viața Preasfintei Fecioare. Scrisă pe înțelesul tuturor, ea va contribui nespuse de mult la intensificarea cultului datorit bunei noastre mame cerești, care ne-a născut pe Mântuitorul Hristos. În deosebi pentru fete abia se va găsi un mai potrivit dar de Crăciun decât aceasta carte frumos ilustrată.

CALENDARUL DELA BLAJ pe 1926. Editura gazetei „Unirea Poporului”. Blaj 1925. Prețul 35 și 20 Lei.

Frumoasa copertă nouă, prinsă în vechiul chenar, simbolizează cât se poate mai nimerit cuprinsul nou și foarte bogat al Calendarului nostru „dela Blaj”, care a ieșit și de astădată în bunele și atât de bine apreciate condiții din anul trecut. Pe 1925 s'au tipărit, pe cât știm, numai 5000 exemplare și editorii erau ispițiți să-l scoată în a doua ediție — atât de multe cereri aveau, pe cari nu le-au mai putut satisface. Anul acesta s'au tipărit 10,000 și cu toate acestea trebuie să grăbească comanda ceice țin să-l poată avea. — Este desigur un record, dar unul deplin meritat.

Dr. NICOLAE BRÎNZEU: Domnului să ne rugăm. Cărticică de rugăciuni și cântări. Ed. IV. Blaj 1925. Prețul 20 Lei.

În timp relativ foarte scurt, această carte de rugăciuni s'a desfășurat în 10,000 de exemplare, cea mai bună dovadă că corespunde cerințelor unei asemenea lucrări. Noua ediție a ieșit în condiții și mai bune decât cele de mai înainte, așa că desfacerea noului stoc de 5 mii exemplare este de pe acum deplin asigurată.

I. SIMIONESCU: Calendarul gospodarilor pe 1926. „Cartea Românească”. București. Prețul Lei 18.

Calendarul întocmit de iscusitul profesor al universității din Iași, d. Simionescu, se prezintă, ca și în cei 5 ani de pân'acum: bine. Pe lângă bine îngrijita parte calendaristică, are un bogat și variat cuprins li-

terar, împărțit pe luni. Pentru fiecare lună, gospodarul va găsi aici învățături despre nevoile omului, ceva de cetit la sărbători, poezii și snoave, până și sfaturi pentru gospodine. Toate acestea în articole scurte, scoase din scriitorii noștri cei mai de seamă. Pagubă, că unele din ele cu greu vor putea fi înțelese de popor și iarăși câteva de prisos, cari nu vor îmbogăți cu nimic sufletul țăranului.

CALENDARUL, PRESA BUNĂ pe anul 1926. Iași 1925. Preț 15 Lei.

Această veche cunoștință, ținută totdeauna în cadrele celei mai palpitate actualități, aduce anul acesta — pe lângă obicinuitul material calendaristic — amănunte bogate, însoțite de frumoase ilustrații, asupra „anului sfânt” și a consacrării noului episcop de Iași. — Il recomandăm tuturor cu căldură.

BISERICA ORTODOXĂ ROMÂNĂ. Anul XLIII. Nr. 10 (Octomvrie). București. Preț 10 Lei.

Inchinat în întregime comemorărilor ortodoxe ale Sinodului ecumenic dela Nicea, acest număr al revistei oficiale a sf. Sinod — tipărit în bună parte cu text paralel, ori măcar cu bogate rezumate în limba franceză — are multe părți, cari, suntem siguri, nu vor rămânea fără rectificările necesare din partea revistelor noastre bisericești, și probabil și din partea celor străine cari vor putea lua act de enormele greșeli istorice, prin cari se încearcă justificarea un crez trinitar lipsit de orice temei.

L'EUROPA ORIENTALE. AN. V. Nr. 10 (Octomvrie) — Roma. Preț 3 lire.

Afară de bogate informații literare culturale și economice referitoare la țările Orientului european, numărul acesta ne dă și textul concordatului Sf. Scaun cu Letonia, adnotat cu prețioase întregiri și flexii din partea lui A. Giannini.

Telefonul „Unirii”

Din prilejul sfințelor sărbători ale Nașterii Domnului, dorim tuturor cititorilor și prietenilor „Unirii”: **SĂRBĂTORI FERICITE!**

Mai multora. Trebuind să dăm în acest număr proiectul atât de important referitor la noul regim al cultelor, n'am putut face loc și celor trimise de d'voastră, dar vom căuta ca ceace nu este în nota strictă a Crăciunului, să plasăm în numerii viitori.

B. Năsăud. După informațiile pe cari le avem, în noviciatul părinților baziliani din mănăstirea Bicsadului se primesc numai absolvenți de cel puțin 6 clase liceale, cari se duc acolo înzestrați cu toate efectele necesare, ca la orice internat școlar. Pentru studiile teologice novicii se vor trimite în străinătate, la universități catolice din Apus. Cât privește apoi programul de muncă, așa știm, că, afară de misiuni și instrucție, intră în el și alte opere, de orice natură, cari contribuie la mântuirea sufletelor. — Pentru informații și mai autentice, adresați-Vă de altfel direct mănăstirii (Bicsad, jud. Satu-mare).

M. Bistrița. Asupra noului abonament nu ne-am fixat încă definitiv, dar scumpirea foarte însemnată a tiparului și a hârtiei ne va sili probabil să facem și noi o urcare de vre-o 20 la sută, ajungând astfel la 180 Lei pe an, minimul necesar pentru a putea susține — fără nici o remunerare a celor ce o facem — această foaie, care, va admite oricine, trebuie neapărat să meargă înainte.

P. Geoagiu de Jos. Dupăcum vedeți nu s'a putut nici una nici alta. Să sperăm însă, că vom mai avea și alte sărbători naționale și că pe atunci o să fie și pe la noi vremuri mai bune. — Multă sănătate și voie bună la toți!

P. Lăpușul român. Din suma trimisă, 150 Lei am trecut în abonamentul anului viitor.

D. Târșolt. Chităm primirea sumei de Lei 150.

Tutoror, cari din prilejul trecerii la cele veșnice a iubitului nostru tată, *George Dănilă*, paroh român unit în Cheța, au luat parte la durerea noastră, ținem să le exprimăm sentimentele recunoștinței noastre profunde:

FAMILIA.

□ Modele elegante de blănuri. □

Ludovic Dănilă
blănar CLUJ
Telefon: 12-12. Str. Memorandumului

(80) 14—?

~ Gele mai noue blănuri la modă. ~

VECHEA REVISTĂ ILUSTRATA

„COSINZEANA”

intemeiată în anul 1911 de

SEBASTIAN BORNEMISA

apare și acum în Cluj sub aceeași conducere și având colaborarea celor mai de seamă scriitori. Cereți numere de probă gratuite din această excelentă revistă de familie, indispensabilă în fiecare casă.

Adresa: Cluj, Piața Cuza Vodă 16.

5 % mare reducere 5 %

MAGAZIN ROMÂNESC

SIBIENESC

HOZA și MARCU

Aducem la cunoștință Onor. Public că ne-a sosit un mare transport de mărfuri pentru orice sezon precum:

Stofe engleze pentru dame și domni; stofe de lână pentru uniformă de fete și băieți și pentru orice îmbrăcăminte.

Mare asortiment de mărfuri din Cehoslovacia:

Zefire, delinuri, satinuri, toate colorile. Barchete, șifoane, pânzeturii, pânză de ceaceafuri, gradel, schirting, perdele, basmale cu și fără ciucuri, ciorapi pentru dame și domni și patent pentru copii, gulere, cravate, cămăși, pălării, căciuli, ghete din cea mai renumită fabrică „Derby”. Plapume confecționate în țară, orice calitate.

Mare alegere în haine gata pentru dame, domni, fete și băieți:

tricotaje pentru dame și domni, tricouri de orice mărime și calitate. Chipiuri pentru eleve și elevi calitate superioară. Bucata Lei 120.

Totodată facem cunoscut că la orice mărfuri cumpărate pentru eleve și elevi cu începere din 15 Octomvrie 1925 și pe tot timpul duratei școlarelor, reducem, la o cumpărare până la 1000 Lei 5 % iar dela 1000 Lei în sus 10 %. Încercați și vă veți convinge de redusele prețuri și buna calitate a mărfurilor.

HOZA și MARCU

10—? (95)

Blaj, Piața I. M. Clain 12.

10 % mare reducere 10 %

Sărbători fericite, doresc tuturor clienților mei!

CAROL BINDER
prăvălie de fierărie, Blaj.

VASILE HOZA

PRĂVĂLIE DE MANUFACTURĂ.

(97) 36—52

Mare asortiment de mărfuri din Cehoslovacia ca: Zefire, Delenuri, Satinuri, Basmale etc., precum și o dăjdii bisericești: Vestminte și Prapori din cele mai bune stofe elvețiene, apoi Potire, Cădelnițe, Cruci de mână și Cruci de prapori cu prețuri convenabile.

Serviciul ireproșabil.

NB. Rog nimeni să nu-și comande din alt loc până ce nu se va convinge de prețurile mele.

SIBIIU, Piața Prințul Carol Nr. 6.

CEREȚI PREȚUTINDE
renumitul ceai englezesc

HORNIMAI

Reprezentant general și depozitar: Societatea Anonimă OTTO ȘI ALFRED HERZOG
București, Pasagiul Comedia 2.

8—15 (1)

Cereți „CALENDARUL DELA BLAJ”

A apărut:

ANUARUL ROMÂNIEI

pentru comerț, industrie, meserii și agricultură
cu cel mai bogat material de adrese din întreaga țară

EDITURA RUDOLF MOSSE Soc. Anon.

București Bulevardul Academiei No. 4.

Telefon: 64/41, 57/88, 77/05.

ANUARUL ROMÂNIEI cuprinde pe lângă adresele tuturor comercianților, industriașilor, fabricilor, agricultorilor, medicilor, avocaților, autorităților etc. etc. și un registru al branșelor în 10 limbi și va fi astfel răspândit în lumea întreagă.

Prețul unui exemplar de aproape 3000 pagini legat în pânză Lei 3000.

(135) 1—3